మళ్ళీ రైలు తప్పిపోయింది

గొల్లపూడి మారుతీరావు

ఒక విశేషం: ఎమెస్కో సీరీస్ లో ప్రచురితమైన ఈ నవలకు సంబంధించి ఒక మధురమైన జ్ఞాపకం ఉంది. నవల చదివిన ఒక అభిమాని 1971లో ఒక ఉత్తరం వ్రాశారు - కింద సంతకం పెట్టకుండా తన అభినందనని తెలుపుతూ. 30 సంవత్సరాలపాటు ఆ అభిమాని ఎవరో నేను గుర్తుపట్టలేక పోయాను. 2001లో నా షష్టిపూర్తి సంచికని ప్రచురిస్తూ భరాగో గారు గుర్తుపట్టారు. - ఆయన ప్రముఖ రచయిత మధురాంతకం రాజారాం..!! - *మారుతి రావు.*

ఒకరాత్రి..!! విజయవాడ జంక్షన్‌లో జీవితంలో రెండోసారి రైలు తప్పిపోయిన రేషన్ గుమాస్తా 'చంద్రుడు' బతుకు మబ్బు తెరల్లో పారాడుతున్న కథ!

మధ్య మధ్య ఫ్లాష్ బాక్‌ల కలనేతతో కొంగ్రొత్త పద గుంభనలతో అల్లిన భావబంధుర మనోవైజ్ఞానిక నవల..!

రచనాకాలం: 1970

1

ఆ రాత్రికి రావలసిన ఆఖరి రైలు కూడా వచ్చేసింది, కానీ రుక్కు తల్లీ, కొడుకూ రాలేదు. విజయవాడ ప్లాట్ ఫారమంతా పిచ్చివాడిలాగ పచార్లు ప్రారంభించాడు. ఇక తెల్లవారితేకానీ మద్రాసు ప్రయాణం సాగదు. మరి పన్నెండు గంటల జాగరణ. తన కూతుర్ని తీసుకురాని రైలు మీదా, పంపించని అల్లుడి మీదా విసుక్కున్నాడు.

రైల్వే ప్లాట్ ఫారమంతా గందరగోళంగా ఉంది. వెళ్ళే ప్రయాణికులూ, వచ్చేవాళ్ళూ, కంగారుగా పరుగులెత్తే వాళ్ళూ, ఆరాటపడేవాళ్ళూ ఏదో గమ్యం తెలీని ప్రయాణానికి, జీవితం ఆశగా, ఆబగా సిద్ధపడుతానంటుంది.

అప్పుడే చిన్న జల్లు పడింది.

తలంటు నీళ్ళు పోసుకున్న పసిపాపలాగ స్వచ్ఛంగా మెరుస్తున్నాడు చంద్రుడు.

చంద్రుడి వయసు నలభై పైన. మీద వెలుగుతున్న చంద్రుడిలాగే అతని జీవితమూ వెలుగునీడల కలనేతగా సాగింది. ఇపుడిక త్వరగానే చంద్రుడి జీవితంలో సాయంకాలం ప్రారంభమయింది.

ఇక ఈ రాత్రి ఇలా గడవాల్సిందే ఏమీ తోచక కొత్తగా కట్టిన వంతెన మెట్లెక్కాడు. విజయవాడ వింతగా దివ్వెల తోరణంలాగ కనిపించింది.

ఎదురుగా ప్లాటుఫారమ్ మీద నీలిరంగు చీరని అందరి మధ్యా గుర్తు పట్టాడు. ఆ చీరకి కనీసం పన్నెండు సంవత్సరాల తన సంసారిక జీవితం తెలుసు. అమ్మాయిని కాపరానికి పంపుతున్నప్పుడు అపురూపంగా తులసి కొనిపించుకున చీరె. తన కోసం కళ్ళు

ఆందోళనతో వెతుకుతున్నాయి. ఆ కళ్ళలో భయం, ఆందోళన అంత దూరానికి కనిపించకపోయినా ఊహించుకోగలిగాడు. చంద్రుడు అంతకన్నా ఇన్నేళ్ళ కాపురంలో ఏం చూడగలిగాడు తను?

తులసి ఏడవగలదు. చాలా అందంగా కన్నీరు కారుస్తుంది. కార్చే కన్నీటినీ కంట తడిపెట్టుకునే ఇల్లాలినీ అభిమానించడం అలవాటు చేసుకున్నాడు ఇపుడిక.

చీకటి చిక్కబడింది. ఊరంతా దీపాల వెలుగులో మరింత ఎర్రగా కనిపిస్తూంది. అంత వెలుగు చంద్రుడు చూడలేదు. అందువల మెట్లు దిగిపోయాడు.

దగ్గరికి వచ్చాక, "ఎక్కడికి వెళ్ళారూ?" అంటూ పలకరించింది తులసి.

"ఏం?"

"కాఫీ తాగుతారని."

అప్పుడే ఎవరికి చెప్పిందో ఏమో - చల్లారిపోయిన కాఫీ పట్టుకుని - చల్లారిపోయిన జీవితం గడిపే ఓ ముసలి మొహం ఎదురుగా నిలబడింది. కాఫీ మీదా, తులసి మీదా విరక్తి కలిగింది.

"ఎన్నిసార్లు చెప్పాను, నా గురించి అలా పనులన్నీ నెత్తిన వేసుకోవద్దని! - నన్నేదో ఉద్ధరిస్తున్నట్టు ఈ పన్లు చెయకపోతే ఏం?"

"అదేమిటండీ ఆ మాత్రం...?"

"చప్, లోపలికి పోయి కూచో!"

వెయిటర్‌ని బతిమాలి రెండోతరగతి గదిలో ఆమె కూర్చోడానికి అనుమతి సంపాదించాడు చంద్రుడు. తన నలభై అయిదేళ్ళ జీవితంలోనూ తను ఆ గదిలో పదోవంతు స్థలంలో ఎన్నడూ కాపరం చెయ్యలేదు. అలాంటి విశ్రాంతి వద్దంటుందేం మొద్దు?

తులసికి కన్నీళ్ళు వచ్చాయి. అమ్మయ్య - ఇది పాత ప్రపంచమే!

మంగళసూత్రం కట్టిన మొదటి క్షణంలో, మొదటిసారి తన చేతి వంటని తినిపించే మొదటి రోజు కాపురంలో, జరగదనుకున్నా పూర్వ క్షణాలు కలసివచ్చి తల్లి అయిన క్షణాల్లో కసిరినప్పుడు, కొట్టినపుడు, తిట్టినప్పుడు - ఎప్పుడూ తులసి కళ్ళు చెమ్మగిలుతూనే ఉన్నాయి.

ఏదో భయాన్నుంచీ, బాధనుంచీ, అసంతృప్తి నుంచీ, కసినుంచీ ఆటవిడుపు అలా వెదుక్కున్నాడు చంద్రుడు. ఆమెని సాధించి ఆమె పడే దుఃఖం పట్ల సానుభూతి చూపడం అతనికి చాలా ఇష్టమైన పని.

చంద్రుడికి చాలా ఇరుకుగా, తనని గుర్తించకుండా ఉండే గడబిడ ప్రపంచంలో బ్రతకడమంటే సరదా. పదిమంది కలిసే చోట్లూ సినిమాహాళ్ళూ బాగా రద్దీగా ఉన్న మూడో తరగతి రైలు పెట్టెలూ అతన్ని తరుచు ఆకర్షించే స్థలాలు. అవకాశం ఉంటే - రూపాయి టిక్కెట్టు సినిమా చూస్తే అతనికి తోచదు. విశాలంగా ఉన్న సముద్రతీరానికి వెళ్ళి కూర్చోవడమంటే అతనికి భయం. చాలా ఖరీదయిన, పెద్ద ఇంపాలా కారులో తిరిగే గొప్పవాళ్ళని చూసి అతను చాలా జాలిపడేవాడు - చుట్టూ అంత తీరికనీ, వైశాల్యానీ ఉంచుకుని వాళ్ళంతా ఎట్లా బ్రతుకుతున్నారా అని. చాలా సార్లు చంద్రుడు తనకి అందమయిన భార్య దొరికినందుకు వెయ్యి దేముళ్ళకి మొక్కుకున్నాడు. అందమయిన భార్యలు ఏదో మైనారిటీ తరగతి మనుష్యులని అతని నమ్మకం.

చంద్రుడికి విశాలమయిన ఆకాశం మీద విసిరేసినట్టు పడివున్న చంద్రుడంటే తగని జాలి.

ప్లాట్‌ఫారం చివరికి వచ్చి నిలబడ్డాడు. దూరంగా షెడ్‌లో ఇంజన్లు అలసిపోయిన జీవితాల్లాగ ఆవిర్లు వదులుతూ నిలబడ్డాయి. అక్కడక్కడా తప్ప ఎక్కడా దీపాల్లేవు అటు వేపు. అంతా నల్లరంగు కుంచెతో గీసిన చిత్రంలాగ ఉంది. మధ్య మధ్య వెలుగుచారలు.

అందుకే అదంతా తనకు తెలిపిన ప్రపంచంలాగ కనిపించింది. ఎవరో కాకీ బట్టలాయన అటువేపు వచ్చాడు.

"భీమవరం నుంచి రైలు ఎప్పుడొస్తుంది సార్?" అన్నాడు. అలవాటయిన అణకువతో.

"తెల్లారే దాకా బండిలేదు."

వెనక్కి తిరిగి నడిచాడు. పదడుగులు వేసేసరికి దడదడా శబ్దం చేసుకుంటూ ఏదో రైలు ప్లాట్‌ఫారం మీదకి దూసుకు వచ్చింది. నిద్రపోతున్న సైన్యం మేల్కొన్నట్టు ఒక్కసారి ప్లాట్‌ఫారమ్ అంతా లేచింది.

రేగిన పుండు మీదనుంచి ఈగల్లాగ పెట్టెలనుంచి ప్రయాణికులు చెదిరిపోతున్నారు. ఆసక్తితో ఆవరించుకుంటున్న కొత్త ఈగల్లాగా కొందరు తోసుకు జొరబడుతున్నారు. దూరానికి చచ్చిపోయిన కొండ చిలవని మీదపడి తింటున్న చీమల్లాగ అన్ని వేపుల్నుంచీ ప్రయాణికులు రైలు చుటూ మూగారు.

మధ్య మధ్య "సోడా, కూల్ డ్రింక్!" అనే శ్రవణానందకరమయిన ధ్వనులు వినిపిస్తున్నాయి. పిల్లలు ఏడుస్తున్నారు. పెద్దలు కేకలు వేస్తున్నారు. కుర్రాళ్ళు ఈలలు వేస్తున్నారు. ఆడవాళ్ళు సిగ్గుపడుతున్నారు. అబ్బాయిలు దారి తప్పి పోతున్నారు. అమ్మాయిలు దారి వెతుక్కుంటున్నారు. చీరలు రెపరెపమంటున్నాయి. కళ్ళు మిలమిలలాడుతున్నాయి. చేతులు గలగల మంటున్నాయి

"జస్టేమినిట్"లూ, "థాంక్యూ సోమచ్"లూ వినిపిస్తున్నాయి.

జనం మధ్యకి వచ్చేశాడు చంద్రుడు. గుర్తుపట్టలేనంతగా ప్రజలలో కలిసిపోయాడు. ఇప్పుడు సుఖంగా ఉంది.

ఫస్ట్‌క్లాసు కంపార్ట్‌మెంటు దగ్గర చాలా మంది గుమిగూడారు. ఆ జనం మధ్య ఎవరయినా సొమ్మసిల్లిపోయారేమో అనుకున్నాడు చంద్రుడు. కానీ లేదు. చాలా ఖరీదయిన పెట్టెల్ని లోపల్నుంచి నలుగురయిదుగురు కూలీలు దింపుతున్నారు. అవి ఖరీదయిన మనుషులవని తెలియడానికి గాను తేలికగా ఉన్నా, ఇద్దరేసి పోర్టర్లు దింపుతున్నారు.

ఆ పెట్టెల వెనక ఓ సీతాకోక చిలుక బయటికి వచ్చింది. ఆ క్షణానికి ఎదురు చూస్తున్నట్టు కంపార్టుమెంటుకి ఎదురుగా నిలబడ్డ ఒకరిద్దరు పెద్దలు కారం తిన్న నోళ్ళు చప్పరించినట్టు గాలి పీల్చారు. నల్లద్దాల కళ్ళజోడు వెనకనుంచి మొదటిసారి ఈ ప్రపంచాన్ని చూస్తున్నట్టు విచిత్రంగా ప్లాట్‌ఫారం అంతగా గమనించింది ఆవిడ. ఎర్ర రంగు చీర, కెంపువన్నె బ్లౌజు, ఎర్రగా చేపల్లాగ మెలికలు తిరిగిన ఫ్రేములో గాగుల్స్, ఎర్రటి జల్తారు చెప్పులు - ఎర్రటి కంపార్టుమెంటులోంచి - అగ్ని శిఖలాగా బయటికి వచ్చింది. ఆ అందాన్ని అంతా గౌరవిస్తున్నట్టు క్షణకాలం నిశ్శబ్దమయారు. ఎవరో ముందుకు వచ్చి ఏదో ఇంగ్లీషులో అన్నారు. పొడుగాటి పమిట గాలికి ఎగిరేలాగ ప్లాట్‌ఫారమ్ మీదకి దూకింది ఆమె. శరీరంలోని వంపులన్నీ ఆ ఉదుటికి అలిసినట్టు ఊగాయి. అది చాలా వీరోచితమయిన కృత్యమయినట్టు అంతా ప్రశంసా పాత్రంగా ఆమెను గమనిస్తున్నారు. ఆమె వెనక నల్లటి కోటుతో మరొకాయన దిగాడు. జుత్తు దాదాపు ఊడిపోయింది. ప్లాట్‌ఫారమంతా లైట్ల వెలుగున్నా అతనూ గాగుల్స్ పెట్టుకున్నాడు. మెడకి ఓ ట్రాన్సిస్టరూ, కెమెరా, ఒక ఫ్లాస్కు - ఇలాంటి వేవో రకరకాలు వేళ్ళాడుతున్నాయి. బరువయిన శరీరం నల్లటి కోటునీ, వెనుక ఉన్న తెల్లటి చొక్కానీ తోసుకువస్తూ పెద్ద పొట్ట - అధికారానికి, సోమరితనానికి చిహ్నంలాగా కనిపించింది.

ప్లాట్‌ఫారం మీదకి దిగి తనకోసం వచ్చిన వాళ్ళని ఒక్క చిరునవ్వుతో పలకరించాడు. తరువాత పరివారం పరివారమంతా కదిలింది. అదేదో వింతలాగా చూస్తూ నిలబడిపోయాడు చంద్రుడు. ఎందుకో ఆ దృశ్యం తనని చాలా ఆకర్షించింది. అంత తీరిక, అంత ప్రత్యేకతా అతణ్ణి భయపెట్టే సామాన్య గుణాలు. కాని వీళ్ళిద్దరూ ఏంచేతనో అతణ్ణి ఆకర్షించారు.

దొరగారి కుక్కపిల్ల అందంగా ఉందికదా అని ఎవరో కిందకి వంగి అరటిపండు అందించారు. అది తనకి అవమానంగా భావించి కుక్కపిల్ల అతని వేలు కరిచింది. ఆ పెద్దమనిషి కుక్కలాగ మూలిగాడు.

చాలామంది లుంగీలతోనూ, బనీన్లతోనూ భోజనానికి పరిగెత్తుకున్నారు. కొందరు తమ ఇళ్ళల్లో వంటింట్లో ఉన్నట్లుగానే తువాళ్ళతో, మరచెంబుల్తో పచార్లు చేస్తున్నారు. ఒక అరవాయన - అరవం అర్థంకాదని రూఢిగా తేల్చుకుని - ఒక పోర్టర్‌ని అరవంలో తిడుతున్నాడు. అవి ఫస్ట్‌క్లాసు ప్యాసింజరు తిట్లు కనక మౌనంగా భరిస్తున్నాడా పోర్టరు.

వెయిటింగ్ రూములు మనుషులతో నిండుతున్నాయి - వెజిటేరియన్ కాంటిన్‌లో మసాలా గారె వాసన గుప్పుమంది - భోజనం పొట్లాలు తింటున్న కుర్రవాడిని - ఆకలితో గమనిస్తోంది కుక్క.

ఈ రైలు మెయిలంటూ గుర్తుచేస్తోంది, మైకులో మొగకంఠం గల ఆడమనిషి ఒకావిడ. మరేదో ఫ్లాట్‌ఫారం మీద గంట మ్రోగితే - సగం తింటున్న పూరీని కుక్కమీద విసిరేసి ఒక మిల్ట్రీ మనిషి చటుక్కున రైలెక్కేశాడు. రైలు ఎంతకీ కదలక పోయేసరికి - ఆప్యాయంగా పూరీ తింటున్న కుక్కని గుర్రుగా చూస్తూ నిలబడ్డాడు.

రైలు - కిటకిటలాడే మనుషులతో - ఎన్నో ఈగల్ని కడుపులో పెట్టుకుని ఆయాసడుతున్న బల్లి లాగ నిలబడింది.

వెయిటింగ్ రూంలోకి తొంగిచూస్తే - ఎదుటి ప్రయాణికుల అమ్మాయిల చేతుల్లో ఎగిరే ఆటబొమ్మని చూస్తూ తులసి కనిపించింది. దాని దృష్టంతా ఎగిరే ఆటబొమ్మ కాళ్ళ మీద ఉంది. కాళ్ళు కదుపుతూ డాన్స్ చేస్తోంది బొమ్మ.

ఆ అమ్మాయిని పిలిచి - 'కీ' ఇచ్చి బొమ్మని నడిపించింది తులసి. ఆ బొమ్మ బాగోలేదని ఆ అమ్మాయెవరో ఏడుస్తోంది. మరీ ముతకగా ఉన్న ఓ ముసలావిడ - తల్లి కాబోలు - అమ్మాయిని ఓదార్చబోయింది. అమ్మాయి ఏడుస్తోంది.

"చూడమ్మా - బొమ్మ ఎంచక్కా నడుస్తోందో!" అంది తులసి ఆ అమ్మాయిని దగరకు తీసుకుని.

"నాకదంటే డోకు - నడిస్తే గొప్పేం?" అంది అమ్మాయి.

"గొప్పేనమ్మా - మరి నాకు కాళ్ళు లేవుగా? నేను చూడు నడుస్తున్నానా??" అంది తులసి.

పాప ఆశ్చర్యంగా తులసి కాళ్ళని గమనిస్తోంది. తులసి కూర్చున్న ఖరీదయిన మూడు చక్రాల బండినీ, ఖరీదయిన మూడు చక్రాల బండిమీద బీదరికం మూర్తీభవించినట్టు కూర్చున్న తులసినీ ఆశ్చర్యంగా గమనిస్తోంది.

ఆ మాటలకి గదిలో అంతా తులసివేపు చూశారు. కాని, తులసి సిగ్గుపడలేదు.

"ఛీ! చవట పీనుగు!" అనుకున్నాడు చంద్రుడు.

పాపని బండిమీదకి ఎక్కించుకుని గదంతా తిప్పింది. జాలిగా అంతా తులసినే చూశారు. ఎవరినోటంటా మాట రాలేదు. పాప ఏడుపు సంతోషంగా మారింది.

"ఈ అవలక్షణం ఒకరి దుఃఖాన్నయినా పోగొట్టగలిగిందా భగవాన్! " అనుకుంది తులసి.

ఈ కుంటితనానికి ఈ చిన్న ప్రయోజనమయినా ఇవాళ కలిసొచ్చింది. నవ్వుకుంది. ఆ నవ్వులో దుఃఖం ఉంది కాబోలు - కళ్ళు తడిశాయి.

ఆమెకి కనిపించకుండా పక్కకి తప్పుకున్నాడు చంద్రుడు. ఆమె దుఃఖం, ఆమె కుంటితనం, తన బీద బ్రతుకు - జీవితంలో నిరాడంబరతని గుర్తుచేస్తోంది. తనకి లభించిన ఇరుకు బ్రతుకులోనే నిండుదనం ఉన్నదనిపిస్తుంది

చంద్రుడు జీవితంలో కొనుక్కున్న చాలా ఖరీదయిన వస్తువు తులసి కూచున్న మూడు చక్రాలబండి. ఆమెను అతను తిట్టే తిట్లలో కన్నా - ఆమూడు చక్రాలబండి కొనడానికి అతను పడ్డ శ్రమలో ఆ సంసారంలోని తియ్యదనం ఎక్కువ అర్థమవుతుంది.

ఎవరయినా ఏబ్‌స్ట్రాక్ట్ పెయింటర్‌ని చంద్రుడి జీవితాన్ని చిత్రించి చూపించమంటే - మరీ రద్దీగా ఉన్న బస్‌స్టాండో రైలు కంపార్ట్‌మెంటో వేసి - దాని మధ్య అందమయిన మూడు చక్రాల బండి వేస్తాడు. ఆ చిత్రం వాళ్ళ జీవితాల్నీ, భార్యా భర్తల స్వరూప స్వభావాల్నీ చెప్పక చెపుతుంది.

రెండు చేతులనిండా అదిమి పట్టుకున్నా జారిపడేటన్ని ఆపిల్ పళ్ళని పట్టుకుని ఇటువేపే నడుస్తోంది - ఇందాక రైలుపెట్టెలోంచి దిగిన సీతాకోకచిలుక. ఆమె చుట్టూ మనుషులున్నారు. పక్కని భర్త ఉన్నాడు. ముందు పోర్టర్లున్నారు. కాని, ఆపిల్ పళ్ళని తొణికేలా పట్టుకు నడిచే నాజూకుతనాన్ని ఆమె వదులుకోదలచుకోలేదు.

ఆమె గాగుల్స్ తీసేసింది. పెద్ద కళ్ళు. జాలరి వలలోంచి గెంతి బయట పడడానికి తన్నుకులాడుతున్న మెరిసే చేపల్లాగ ఉన్నాయి. పెదాలకి ఇప్పుడు అందం పెరిగింది. ఆ పెదాల్లో పట్టుదల, పొగరు మరింత కొట్టవచ్చినట్టు కనిపించింది. తన ముందునుంచి వెళుతుంటే చంద్రుడు పక్కకి తప్పుకు నిలబడ్డాడు. దగ్గరగా వచ్చినప్పుడు చెవిదగ్గర పెద్ద పుటుమచ్చ కనిపించింది.

ఒక్క క్షణం తుళ్ళిపడ్డాడు. అలాంటి పుట్టుమచ్చ ఎక్కడో ఎప్పుడో చూసిన గుర్తు.

కాని, - ఇటు తిరిగితే, - "ఎటు డార్లింగ్?" అంటూ ఆవిడా ఆగి ఇటు చూసింది. ఇప్పుడు ఆ కోలముఖం మరీ గుర్తుపట్టించింది. ఆ అమ్మాయి తనకి తెలుసు!! ఎక్కడో చూశాడు. ఎప్పుడో ఆమెతో మాట్లాడాడు కానీ, ఆ వ్యక్తిపేరు గుర్తురావడం లేదు.

పాత జ్ఞాపకాలతో అలసి పోయిన మనస్సు గుంజాటన పడుతోంది.

ఆ పొగరూ, ఆ కోలముఖం, ఆ కళ్ళూ - చెవి దగ్గర అంత పుట్టుమచ్చా - అవును - ఇరవై సంవత్సరాల వెనక్కి పోయింది మనస్సు. ఇప్పుడు గుర్తుకు వచ్చింది - ఆవిడ పేరు - వలజ! - అవును - వలజే!

ఆశ్చర్యంగా, ఆతృతగా ఆమెను మరొక్కసారి చూడాలని ఉత్సాహపడబోయేసరికే ఆమె మాయమయింది.!!

(కొనసాగింపు వచ్చేసంచికలో)